

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шӯрои муштаракӣ диссертатсионии бД.КOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба кори диссертатсионии Қодиров Чаъфар Ашӯрович дар мавзуи “Асосҳои педагогии омӯзиши технологияҳои компютерӣ ба донишҷӯён-мутахассисони ояндаи равияҳои иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

1. Оғози асри XXI бо рушди босуръати технологияҳои рақамӣ, инқилоб дар фазои иттилоотӣ ва суръатёбии равандҳои ҷаҳонишавии иқтисод шуруъ шуда, иттилоот вижагиҳои захираҳо дар равандҳои ҷамъиятӣ ва хоҷагидорӣ касб намуд.

Дар робита бо ин, яке аз шартҳои муҳимми рушди иқтисоди Ҷумҳурии Тоҷикистон тайёрии мутахассисони баландихтисоси соҳаи мазкур гардида, махсусан, коркарди малака ва салоҳиятҳо оиди азхудкунии технологияҳои компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ дар мутахассисони соҳаи иқтисод ба яке аз масоили муҳими замони муосир мубадал шудааст.

Худи хусусияти таҳсилоти олии касбӣ дар асри XXI талаботи махсусро нисбати истифодабарии навҳои гуногуни технологияҳо пешниҳод менамояд, чунки натиҷаи истифодабарии онҳо омода намудани мутахассисони соҳибкасбро, ки ба талаботи бозори меҳнат ҷавобгӯ бошанд, тақозо мекунад.

Ҳамин тариқ, бо дарназардошти воқеиятҳои имрӯзаи иқтисодӣ, дар назди Ҷумҳурии Тоҷикистон масоили на танҳо тайёрии мутахассисони рақобатпазир дар соҳаи иқтисод, инчунин воғузур намудани салоҳиятҳои зарурии технологӣ ба онҳо хеле муҳим гаштааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ бо дарназардошти ин хеле дуруст таъкид менамояд, ки роҳбарияти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баробари рушди иттилоотии мамлакат, тамоми саъю кӯшишашро бо дарназардошти талаботи иқтисоди ҷаҳон ва бозори меҳнат ба бартарафсозии масоили тайёрии донишҷӯёни дорои сатҳи зарурии салоҳиятнокӣ равона месозад.

Аз ин бармеояд, ки сатҳи тайёрии мутахассисони соҳаи иқтисоди муосир дар муассисаҳои таҳсилоти олии Тоҷикистон аз омӯзиши салоҳиятҳо ва малакаҳои истифодабарии технологияҳои компютерӣ ва иттилоотию иртиботӣ вобастагӣ дорад, ки онҳоро дар бозори ҷаҳонии

меҳнат рақобатпазир хоҳад гардонд. Лекин, расидан ба ин ҳадафҳо бе истифодабарии методу муносибатҳои нави даврони муосир, ки қобилияти қонегардонии ин талаботро дорад, имконнопазир мебошад. Татбиқи технологияҳои компютерӣ ва иттилоотӣ – иртиботӣ дар раванди таҳсилот ва тайёрии мутахассисони оянда дар соҳаи иқтисод зарурияти даркгардида мебошад, ки барои азхудкунии малакаҳои нав дар соҳаи истифодабарии ТКИИ технологияҳои пешрафта ва ё ба онҳо баробарро мавриди истифода бояд қарор дод.

Аксаран салоҳиятҳои умумии довталабон, ки ба таҳсилоти самти иқтисодидошта тамоюл доранд, дар самти азхудкунии технологияҳои компютерӣ назар ба талаботе, ки барои азхудкунии барномаҳои мавҷудаи омӯзишии бо технологияҳо компютерӣ ва иттилоотию иртиботӣ алоқаманд пешниҳод карда мешаванд, назаррас нест.

Дар маҷмуъ, ҳамаи ин масоил дар боло зикршуда мубрамияти таҳқиқоти диссертатсионии Қодиров Чаъфарро бозгӯ карда, аз аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани мавзӯи таҳқиқоти унвонҷӯй шаҳодат медиҳад, ки ба ташаккули салоҳиятҳои зарурии хатмқунандагони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии иқтисодии мамлакат нигаронида шудааст.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ба тасвиб расидааст, иҷро шудааст.

Кори диссертатсионӣ дар шӯбаи фанҳои табиӣ риёзӣ ва технологияи иттилоотии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 15.03.2022, №04).

Дар хулосаи шӯба ва ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомии АТТ ба диссертатсия баҳои объективӣ ҳамаҷаф ва мусбат дода шудааст.

2. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021 года, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ асосҳои педагогии омӯзиши технологияҳои компютерӣ ба донишҷӯён-мутахассисони ояндаи равияҳои иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқу баррасӣ шуда, вобаста ба он асосҳои назариявии истифодабарии технологияҳои компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ дар

низомии муосири тайёрии касбии иқтисодчиёни оянда, масъалаҳои умумии истифодабарии технологияҳои компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ дар ташаккули салоҳиятҳои зарурӣ ва коркарди малакаҳои донишҷӯён дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, вазъи раванди омӯзиши технологияҳои компютерӣ ба мутахассисони равияи иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди омӯзишу таҳлил ва таҳқиқу озмоиш қарор дода шудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқотро мумкин аст дар ҷараёни дарсҳо аз фанҳои гуногун, тадбирҳои берунасинфии маърифативу тарбиявӣ - шабнишиниву конференсияҳо, озмун машғулиятҳои иловагӣ ва амалан дар раванди омодагии мутахассисони ояндаи равияҳои иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар курсҳои тақмили ихтисос ҷиҳати тақмили маҳорати касбии омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ, дар таҳияи корҳои илмӣ-таҳқиқотии унвонҷӯён ва донишҷӯён ба таври васеъ мавриди истифода қарор дод.

Илова ба ин, муносибатҳои назариявӣ-методологӣ ва натиҷаҳои таҳқиқотро Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат метавонанд, хангоми коркарди барномаҳо оид ба рушди идоракунии сифати таълим дар асоси технологияи иртиботию иттилоотӣ, инчунин муассисаҳои таҳсилоти олии раванди таълими курси махсус, ки бо фаъолияти таълимии омӯзгор дар шароитҳои истифодабарии технологияи иртиботию иттилоотӣ алоқаманд аст, истифода кунанд.

3. Мавзӯ ва муҳтавои диссертатсияи ба шиносномаи ихтисоси илмии 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот, аз ҷумла ба банди 3 – «Антропологияи педагогӣ» (низомҳои /шароитҳои/ рушди шахс дар ҷараёни таълим, тарбия, таҳсилот;), банди 4 – «Назария ва концепсияи таълим» (қонуниятҳо, принципҳои таълими бачагон дар давраҳои гуногуни бавоярасии онҳо; навҳо ва амсилаҳои таълим, ҳудудҳои истифодаи онҳо; технологияҳои таълим; концепсияҳои таҳияи таъминоти таълимию методи раванди таълим ва воситаҳои таълим;), банди 6 – «Концепсияҳои таҳсилот (технологияи ташаккул ва рушди муҳити таълим; равандҳои инноватсионӣ дар таълим;) ва ба Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯи онҳо дараҷаи илмӣ дода мешавад (қарори Раёсати ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 ноябри соли 2017, №5/2) мутобиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ дар шӯбаи фанҳои табию риёзӣ ва технологияи иттилоотӣ ва ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-

методии Пажухшгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, дар конференсияҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии иқтисод ва молия ва дигар муассисаҳои таҳсилоти олии равияи иқтисодии ҷумҳурӣ баррасӣ шуда, ҳамзамон натиҷаҳои асосии кори илмӣ дар шакли 6 мақолаи илмӣ дар нашрияҳои тақризшавандаи феҳристи тавсиянамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 4 номгӯй дар маҷмуаи маводи конференсияҳо нашр гардидаанд. Теъдоди интишороти довталаб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи банди 34 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

5. Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбаст шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунад.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шудааст, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои Ҳимояи ошкор мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика шаҳодат медиҳад.

7. Талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсиониро ба роҳбарӣ гирифта, комиссияи экспертии диссертатсияи Қодиров Ҷаъфар Ашӯрович тавсия мекунад, ки:

а) диссертатсияи Қодиров Ҷаъфар Ашӯрович дар мавзӯи “Асосҳои педагогии омӯзиши технологияҳои компютерӣ ба донишҷӯён-мутахассисони ояндаи равияҳои иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои Ҳимоя дар шӯрои диссертатсионӣ иҷозат дода шавад;

б) **ба сифати муассисаи пешбар:** Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода;

в) **ба сифати муқарризони расмӣ:** Файзализода Баҳрулло Файзалӣ - доктори илмҳои педагогӣ, и.в. профессори кафедраи технологияи информатсионӣ ва методикаи таълими информатикаи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав ва Рафиев Сафархон Аюбович - номзади илмҳои педагогӣ, ноиби ректор оид ба илм ва инноватсияи Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи А. Рӯдакӣ таъин карда шаванд.

8. Барои муайян кардани вақти Ҳимоя, нашр ва ҷойгир кардани эълони Ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, нашр ва паҳнкунии автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ,
доктори илмҳои педагогӣ,
дотсент

Л.М. Иматзода

Аъзои комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои педагогӣ,
дотсент

Л.Т. Рӯзиева

Номзади илмҳои педагогӣ

С.Ш. Туронов

15.02.2023

*“Имзои Л.М. Иматзода, Л.Т. Рӯзиева
ва С.Ш. Туроновро тасдиқ мекунам”*

Нозири кадрҳои АТТ

М. Саидова